

Ο Ἐρμῆς τότε τὸν ἀποχαιρέτησε. «Πηγαίνω κάτι ν' ἀγοράσω γιὰ τὸν Ἡφαίστο· ως τόσο καλές ἔπιτυχες».

Τί βραδιά! δὴλος βασιλεὺς. Τώρα τὸν οὐρανὸν φωτάσι τὸ ἀσημένιο φεγγάρι καὶ σκορπάσι στὸν πλάσι τὸς ἀσημένιες ἀγτίδες του· τὰ λουλούδια σκορπίζουνε στὸ ἄπειρο μύρες ἑβδομάδες· βραδιά κατάληη γιὰ τραγούδι. Ἀρχινάει τὸ λοιπὸν δὲ Ἀπόλλωνας ἔνα τραγοῦδι δλόγλυκο κι' ἀρμονικό·

Νυχτώνει, προβάλε,
Πές μου μιὰ λέξη,
Κι' ἐν εἰν' μεσάνυχτα
"Πλοιος θὰ φένη.....

Ἡ Μυρσινὰ τότες πρόβαλε ἀπὸ τὰ κάγκελα καὶ κοίταξε στὸ δρόμο· σὰν εἶδε πώς γι' ἀφτὴ τραγουδάνε, ἀκούστηκε νὰ λέη μὲ δυνατὴ φωνή. — Καλέ, ποιός παλαβός ἔρχεται πάλε νὰ ταρκέῃ μὲ τὰ νοστα του τραγούδια τὴν ἡσυχία τῆς γειτονίας; «Ε! καὶ νὰ τὲ δοῦνε, κακομοίρη, οἱ σκύθες⁽¹⁾ χωροφύλακες, θὰ σὲ πάνε ἀμέσως στὸ φέσκο».

— "Ἄχ! Μυρσινὰ, ἀπάντησε δὲ Ἀπόλλωνας, σ' ἀγαπῶ! γιὰ τένα τὰ σεννέτα μου στοὺς δρόμους τραγούδω.

Κ' ἀρχίνης πάλε ἔνα τραγοῦδι: ἔξαστο, ἀρμονικώτατο· ὅλα στὸν πλάσι σωπάσσανε γιὰ νὰ ἀκούσουνε καλύτερα τοῦ τραγουδιοῦ τὸς λέξες. Ἀκόμα κ' ἡ κουκουβάγια, τάγαπημένο πουλὶ τῆς Ἀθηνᾶς, πέταξε ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη καὶ στάθηκε σ' ἔνα διπλανὸν δεντρό· καθε στροφὴ τοῦ τραγουδιοῦ τὴν ἐπιφένει τὸ ἀεράκι· καὶ τὴν σκορποῦσε στὶς τέσσερεις ἀκρες τῆς γῆς· ὅπου νύπιο στὴν κούνια ἀκουσει κ' ἔνα ἥχο τοῦ τραγουδιοῦ γεννιούντανε ποιητής. Πόσο: ποιητὲς γεννυθήκανε στὸν Ἑλλάδα τὴν ἀλησμόνητη ἔκεινη βραδιά! Ἡ Μυρσινὰ ἀρχίνης νὰ θυμώνη στὰ γερὰ μὲ τὴν πατινάδα· γιατὶ τὸ θύλεγε κι' δὲ ἄντρας τῆς πούτανε στὸ πανηγύρι· τῆς Ἐλεφίνης παγεμένος ἀμ' ἡ γειτονία! Στὴν παραφορά τῆς τὸ λοιπὸν, ἀρταξει μιὰ λεκάνη μὲ νερὸν ἀκάθαρτο καὶ μ' ἀφτὸ ἔκαμε μουσκίδι τὴ θεῖκια μορφὴ τοῦ τραγουδιοῦ.

— «Ἐχασεις τὸ στοίχημα!» καὶ νὰ παρουσιάζεται γελαστὸς δὲ Ἐρμῆς: «τώρα ν' Λεφκονόν, ποιητή μου, εἶναι δικιά μου».

— «Πονηρέ» τοῦ ἀποκρίνεται δὲ Ἀπόλλωνας «τίποτα δὲν σου δίνω γιατὶ εἶσουνα συνεννοημένους μὲ τὴ γυναικα ἀφτή. Θελήσατε νὰ μὲ γελάσετε· δρίστε τὸ λοιπὸν στὸ δικαστήριο τοῦ Δία».

Ο Ἐρμῆς τότε προσπάθησε νὰ δικαιολογήθῃ, ἀλλὰ ποὺ νάκουσῃ τίποτα δὲ Ἀπόλλωνας· ἀμα πήγανε στὸν Ὄλυμπο παρουσιαστήκανε στὸν ὑψιθρεμέτη τὸ θεό καὶ δηγυθήκανε στὸ Δία τὴν ὑπόθεση τους. Ἡ Ἀθηνᾶ γίνηκε τότες δὲ δικηγόρος τοῦ Ἐρμῆ κι' δὲ Ἀπόλλωνας ἀπολογήθηκε μονχάρος του δημως μπόρεσε· δὲ Δίας τρανὸς νομοδάσκαλος δὲν εἴτανε· τοὺς νόμους τοῦ Πλάτωνα δὲν τοὺς εἶχε στὴ βιβλιοθήκη του· τί νὰ κάμη γιὰ νὰ ξεμπερδέψῃ τὴν ὑπόθεση· μιὰ φωτεινὴ ίδέα πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό του· σοφὸς θεός δὲ καλότυχος. Ἐσκέφτηκε νὰ ἴκανοποιήσῃ καὶ τοὺς δύο. Εἶπε τὸ λοιπόν.

— «Ἐρμῆ, ὑποσκέθηκες νὰ δώσῃς στὸν Ἀπόλλωνα ἔνα κοπάδι πρόβατα, νὰ τὰ δώσῃς ἀμέσως, ἀδιέφορο πώς ἔχασε τὸ στοίχημα· διαταγὴ τοῦ Δία, ἀκοῦς! καὶ σὺ γλυκὲ τραγουδιστὴ, σύρε νὰ φέρης τὴν Λεφκονόν, κοπελλιὰ πρόσχαρη, χαριτωμένη καὶ

1) Στὴν ἐπογή ποὺ θέσαμε γιὰ τὸ δήγυμα μας ἡ Ἀθηνᾶ εἶχε γιὰ φρουρούς σκύθες χωροφύλακες. Διρυ (Ἀνάλεκτα Ἑλληνικὰ 92).

νὰ τὴ δώτης στὸν Ἐρμῆ γιατὶ κοντέβει νὰ λωλαθῇ μὲ τὴν ὄμορφιά της καὶ δὲν κάνει σωστές τὶς παραγγελίες τῶν ἀθηνάτων. Παράξενη κ' ἀσφορ φάνηκε ἡ ἀπόφαση τοῦ Δία στοὺς ἄλλους θεούς· δίχως ἄλλο δὲ πατέρας θὰ μουρλάθηκε. «Ομως χεροκροτήσανε οἱ ἀθάνατοι, ἐνώ μέσα τους χορέβανε τὰ γέλια γιὰ τὴν ἀνόητη ἀπόφαση.

Ο Δίας ὑστερὰ ἀπὸ λίγο ζαπλώθηκε κάτω ἀπὸ ἔνα γέρικο πλάστανο καὶ διάταξε τὸ Μορφέα νὰ τοῦ στείλη γλυκὰ ὄνειρα.

Σάμο. Ἀλονάρης 1906.

ΣΥΜΕΩΝ Η. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ

ΟΣΣΙΑΝ

Η ΑΡΙΑΓΗ ΤΗΣ ΟΥΑΤΟΝΑΣ

Τὰ σκοτάδια σκεπάζουν τὸ ἔρημο παλάτι τοῦ Ντούλατμον· τὸ μισοσκεπτασμένο φεγγάρι γέρνει πίσω ἀπὸ τὸ λόρο. Θύλεγες πώς γυρνάει ἄλλοι τὰ μάτια του· πώς νοιώθει τὴ λύπη ποὺ θὰ βασιλέψει μέσα σ' ἀφτὰ τὰ τείχη.

Ο γιὸς τοῦ Μόρνη τρέχει μὲ βιαστικὰ βίηματα μὲς στὸν κάμπο· μὰ τὶ σιωπὴ στὴ φωλιὰ τῆς πολυαγαπημένης του! Ἀφτὴ ἡ νύχτα δὲν ἔχει ζεστρα· ἀφτὴ τὴν ὥρα δρονιάς ἀγρυπνάει καὶ κρύβει τὶς φωνὲς τῶν θυμάτων του στὸ μακρινὸ μούγκρισμα τῶν γειμάρων.

«Ποῦ είσαι λοιπόν, ώραίς Ουατόνα; Ὁ ἀδερφός σου σέργησε γιὰ νὰ πάσι στὸν πόλεμο· μὰ μούχες ποσκεθεῖ νὰ μείνεις στὸ ιαλάτι τοῦ πατέρα σου, μούχες ποσκεθεῖ νὰ περιμένεις τὸ γύρισμα του γιοῦ τοῦ Μόρνη· σὰν ἔφενγα, είδα τὰ δομορφά σου μάγουλα νὰ μουσκέβουν ἀπὸ δέκτρα καὶ τὰ στήθια σου νὰ φουσκώνουν ἀπὸ ἀναστεναγμούς! Γιατὶ δὲν ἔρχεται νὰ καλοσορίσεις τὸν πολυαγαπημένον σου καὶ νὰ σμίξεις τὰ χαρούμενα τραγούδια σου στὴν ἀρμονία τῆς ἀρπας;»

«Ἐτσι ἀναστέναζε δὲ Ἀκόλη, σὰ ζύγωνε στοὺς πύργους τοῦ Ντούλατμον. Οἱ θύρες εἴτανε ἀνοιχτές· καμάτα λάμψη δὲ φωτίζε τὸ παλάτι· οἱ μποριασμένοι ἀνεμοί μούγκριζαν μὲς στὶς σάλες· τὰ δέντρα είχανε στρώσει τὸ κατώφλιο μὲ τὰ φύλλα τους καὶ μονχάζα τὰ μουρμουρητὰ τῆς νύχτας ἀκούγονταν δῖξαν.

Θλιμένος κι ὄνειρασμένος δὲ ὁ γιὸς τοῦ Μόρνη κάθεται σὲ μιὰ πέτρα. Ἡ ψυχή του ταράχνεται· στόχαζεται τὴν τύχη τῆς πολυαγαπημένης του· δὲν ξέρει ποὺ νὰ πάσι τὰ βήματα του. Ὁ Μόρλο ποὺ τὸν είχε συντροφέψει, στέκονταν λίγο μακριά· μάρτυρς τῆς θαυμασίας λύπης τοῦ φίλου του, δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ κουβεντιάσει.

Ο ὑπνος πέφτει πάνου στοὺς δύο ηρώες καὶ μαζί τους νόμους τοῦ Πλάτωνα δὲν τοὺς εἶχε στὴ βιβλιοθήκη του· τί νὰ κάμη γιὰ νὰ ξεμπερδέψῃ τὴν ὑπόθεση· μιὰ φωτεινὴ ίδέα πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό του· σοφὸς θεός δὲ καλότυχος. Ἐσκέφτηκε νὰ ἴκανοποιήσῃ τὸν πόλεμο τοῦ θράχο· ἔτρεχε στὸ χιονάτο τῆς χέρι, τὸ φόρεμα τῆς μισόκρυψης τὴν πληγὴ τοῦ ὄπρου κόρφου της:

«Κοιμάται δὲ ὁ γιὸς τοῦ Μόρνη, ἀφτὸς ποὺ τὰ μάτια μου κοιτούσκει μὲ τόση ἀγάπη! Ὁ Γκόλ ήσυχαζει φηλάσσει· ἀφτὸν τὸ θράχο, μακριὰ ἀπὸ κείνη ποὺ παράτησε! Μιὰ θάλασσα μὲς ἀπέραντη σκεπάζει τὸ νησὶ τοῦ Τρόματον· ἔκει καθούμασι· μὲς στὰ δέκτρα στὸ θάδος μιὰς σκοτεινῆς σπηλιάς· καὶ δὲν εἶμας μονάχη, ὡ Μόρνη δὲ ζαπλώσεις Ντούρομπτ

εῖναις μὲ μένα ἔκει· μὲ φοβερῆς· μὲ ὅλες τὶς τρέλες τῆς ἀγάπης· τὶ μπορεῖ νὰ τοῦ κάνει τὴ θυμότανα;»

Ἄμενορύσημα λυγίζει· ξαφνου τὴν κορφὴ τῶν βιβλανιδιῶν καὶ τὸ δραμα χάνεται. Ὁ Γκόλ ξυπνάει ξαφνιασμένος, ἀπέκτει· τὸ κοντάρι του καὶ σηκώνεται μανιασμένος· γυρνάει ἀδιάκοπα τὰ μάτια του πρὸς τὴν Ἀντολὴ καὶ καταρίται· τὸ χρυσικό τῆς μέρας.

Τέλος φαίνεται· ἡ ἀβγή· ἀπλώνει τὰ παννιά του φυτσάν οἱ ἀνέμοι καὶ τὸ καράβι· του πηδάει πάνου στὴν ἀβγού. Τὴν τρίτη μέρα τὸ νησὶ τοῦ Τρόματον βγαίνει στὰ μάτια ἀπὸ τὸ στήθος τοῦ Ωκεανοῦ· φαίνεται σὲ μιὰ ἀσπίδα γαλαζωπή στὴ μέση του νεροῦ καὶ τὰ σπεριμένα κύματα μουγκρήζει πάνου στὰ βράχια του.

«Ἡ θιλένη Ουατόνη εἴκλαιγε στὴν ἀχρογιάλιξ μὲ τὰ μάτια κολλημένα πὰ στὰ κύματα. Σὰν ἀγνάντεψε τὸ Γκόλ διπλισμένο γιὰ νὰ τὴν ἐκδικήσει, κλονίστηκε ἀπ' τὴν ἀντροπὴ καὶ γύρισε τὰ μάτια. Γέρνει τὸ κεφάλι πρὸς τὴ γίγνηντη κοκκινίζει τὰ ώχρα της μάγουλα καὶ μὲ τὰ τρεμουλιαστά της χέρια σκεπάζει τὸν ὥρο της κόρφου. Τρεῖς φορὲς κάνει νὰ φύγει, μὲ τρεῖς φορὲς τὰ σεισμένα γόνατα της παραλιούνται· κάτου της.

«Οὐατόνα, φωνάζει δὲ ὁ γιὸς τοῦ Μόρνη, γιατὶ θέλεις νὰ μὲ φεύγεις; Βίνχι δέντρος μὲς στὰ μάτια τὴν είναι τὸ μέσος μὲς στὴν καρδιά μου· Γλυκιά ἀχτίνα της ἀβγῆς, πούρχεσαι νὰ μὲ φωτίσεις πάνου σ' ἀργή την ςγνωστη γίς, γιατὶ, σὲ μὲ γλέπεις, ἡ λύπη ταράχνει τὴν ψυχὴ σου; Ποῦ είναι ὁ ςρπαχτής σου; Διψώ νὰ τὸν ἔβρω· τὸ σπαθί μου, ἀνυπόμονος νὰ τὸν τιμωρήσει, τρέμει στὸ πλεύρο μου. Μίλα, ω κόρη τοῦ Νουάτ, ἀποκρίσου μου· δὲ γλέπεις τὰ δάκρια μου; Δέν πιστέψεις στὴν ἀφοσίωσή μου;»

— Βγενιέ ηρωα, ἀποκρίθηκε μὲ τεναγμούς, γιατὶ ἔρχεσαι ἀπὸ μέσα ἀπ' τὶς θάλατες γία νὰ ζητήσεις τὴν δύστυχη Ουατόνα; Γιατὶ δὲν είσται νὰ πεθάνω ςγνωστη καὶ νὰ περάσω σὰν τὸ λουλούδι που γενιέται καὶ μαραίνεται· ἀγνωστο πὰ στὸ θράχο; Γιατὶ ἔρχεσαι νὰ δεχτεῖς τὸ στερνό μου στεναγμό; Βεψυχῶ στὴν ςχαραγή τῆς ζωῆς μου καὶ τὸνομά μου γλήγορα θὰ λησμονηθεῖ· θὰ τὸ προφέρουνε μονάχα μὲ λύπη καὶ διπλανὸς μου θὰ χύνει· ἀνώφελα δάκρια. Καὶ σὺ ἀκόμη, γιὲ τοῦ Μόρνη, θὰ θρηνήσεις τὸ ςχαραμὸ τῆς Ουατόνας· μὲ ἀργή θὰ κομηθεῖ μὲς στὸν τάφο καὶ δὲ θάκουσει πάχ τὴ φωνὴ καὶ τὸν στεναγμούς ἔκεινου ποὺ ἀγαποῦσε. «Α! γιατὶ ηρθες στὸ ὄλεθρο

Γιὲ τοῦ Μόρνι, μαζὶ νὰ πεθάνουμε· νὰ, δὲ θάνατος μοῦναι ἀγαπητὸς καὶ τὸ μνῆμα θὲ μοῦναι γλυκὸ κοντά σου. Μοιριασμένο υποῖ, ποτὲ δὲ θάρφησα τὰ βράχια σου!....

«Ο Λάτμον εἶχε φύγει πιὰ γιὰ τὸν πόλεμο· πήγαινε νὰ πολεμήσει στὸ πλεθρὸ τοῦ πατέρα μου στοὺς βράχους τοῦ Ντούροματ. Ή νῦχτα ἥρθε. Εἴμουνα καθισμένη μὲς στὸ παλάτι μου, μπροστὰ στὴ φεγγούδια μιανῆς βαλανιδίσες ποὺ καίγουνταν. Οἱ ἄνεμοι σφύριζαν σὰν τὴ λιγνὴ φωνὴ τῶν φαντασμάτων μὲς στὶς κορφὲς τῶν δέντρων ἀκούων γλάφων νὰ κρούνονται ὅπλα· πηδῶ ἀπὸ χαρά· θαρροῦσα πῶς εἶταν δὲ Γκάλι ποὺ γυρνοῦσε ἀπὸ τὴ χώρα τοῦ Μόρνεν. 'Αλιμονο! εἶταν δὲ γιγριός Ντούροματ· μπαίνει μ' ἀστραπόβολα μάτια, μὲ τὸ σπαθὶ του ἀχνισμένο ἀκόμα ἀπὸ τὸ γαίμα τῶν φίλων μου· δὲ σκληρὸς εἶχε σκοτώσει ὅλους ὅσους μποροῦσαν νὰ περαστίσουν τὴ φτωχὴ Οὐατόνα.

«Τὶ μποροῦσα νὰ κάνω; Τὸ ἀδύναμο χέρι μου δὲ μποροῦσε νάγωνιστεῖ μὲ τὸν ἀρπαγὴ μου· μάρπαχει καὶ μὲ σέρνει κατακλαμένη στὸ καράβι του, κουφός στὰ ξεφωνητά μου. Φοβόντανε τὸ γύρισμα τοῦ δυνατοῦ Λάτμου, τὸν ἀδερφὸν τῆς λυπημένης Οὐατόνας· μὰ κοίτα, ἀφτὸς εἶναι, νὰ τοὺς δὲ ὄχτρος μου ποὺ σκίζει τὰ κύματα τοῦ Όκεανοῦ· ἔρχεται μὲ τοὺς πολεμιστὰς τους διλόγυρο! Τὶ ἀρίφυτοι ποὺ εἶναι! Γιὲ τοῦ Μόρνι, ποὺ θὲ πᾶς;

— «Νὰ πολεμήσω! φωνάζει δὲ χώρας καὶ τραχός τὸ σπαθὶ του. Καμιὰ φορὰ δὲν ἔφυγε καὶ θέρχεται νὰ γνωρίζω τὸ φέβον, σταν οἱ ὄχτροι προχωροῦν! Τραβήξου, Οὐατόνα, κάτου ἀπὸ τὴ σκεπὴ ἀφτηνῆς τῆς σπηλιας ὡς τὸ τέλος τῆς μάχης.

«Μόρλο, φέρε μου τὰ τόξα τῶν παπούδων μας καὶ τὴ φαρέτρα τοῦ πατέρα μου· ἀς τραβήξουν οἱ τρεῖς πολεμιστὰς ποὺ μᾶς συντροφέζουν τὰ βέλη καὶ μεῖς ἀς πολεμήσουμε μὲ τὸ κοντάρι. Τὶ κοπάδι πολεμιστῶν πάνου στὸ βράχο! Εἶναι δὲλοκληρος στρατός· μὰ οἱ ψυχές μας δὲ θὲ φοβηθεῦν!

«Η Οὐατόνα ἔφυγε μὲς στὴ σπηλιά· ἔνα φῶς ἀπὸ ἑπτίδα λάμπει στὴ μέση τῆς τχαραχῆς τῆς ψυχῆς της, καθὼς ἡ ἀστραπὴ χαράζει ἔνα πύρινο ἀβλάκι πάνου στὸ μποριασμένο σύγνεφο· ἡ καρδιά της ἔχει κάμει τώρα δὲ ἔνα σκέδιο μυστικά· τὸ ἀγριεμένο μάτι της δὲν ἔχει πιὰ δάκρια.

Σὰ γλέπει τὸ γέλ τοῦ Μόρνι, δὲ Ντούροματ προχωρεῖ μὲ βήματα ἀργά. Η περιφρόνηση ἀπλώνονται στὸ φοβερὸ πρόσωπο του· τὸ βριστικὸ χαμόγελο εἶταν πάνου στὰ χείλια του· τὸ ζανθωπό του μάτι ἀχτινοβολοῦσε κάτου ἀπὸ τὴν πυκνότη τῶν ἀσπροκόκκινων φρυδῶν του.

«Ἀπὸ ποὺ ἔρχουνται ἀφτοὶ οἱ ζένοι; λέει. Να-θάγιο τάχα σᾶς ἐσπρωζε στοὺς βράχους τοῦ Τρόματον ἡ ἔρχεστε νὰ μοῦ ἀρπάξετε τὴν ωραία μου Οὐατόνα; Διστυχά, δυστυχά σὲ κείνους ποὺ ἀπαντάει τὸ χέρι τοῦ Ντούροματ!....'Εγὼ δὲ λυπήμαι τὸν ἀδύναμο· ἀγαπῶ νὰ κολυμπάω στὸ αἷμα τοῦ ζένου! Η Οὐατόνα εἶναι μὲς στὲν οὐρανό μου ἔνα μοναδικὸ ἀστέρι. 'Απολάβω μοναχός μου τὴν ὄμορφιά της. 'Αδύνατε πολεμιστὴ, λὲς πῶς θὲ τχρασες τὸ χτῆμα μου; Κι ἀν τολμάς, ἐλπίζεις ποτὲ νὰ ἰδεῖς ζαντὸ παλάτι τῶν πατεράδω σου;

— Δὲ γνωρίζεις λοιπὸν τὸ γέλ τοῦ Μόρνι; τοῦ φωναζε δὲ Γκάλι σειόντας τὰ ὅπλα του. Λησμόνησες λοιπὸν τὴ μέρα ποὺ φοιτησμένα ἔφεγες μπροστά μου, σταν τὸ σπαθὶ μου θέριζε τὸ στρατὸ τοῦ Λάτμου πάνου στοὺς λόφους τοῦ Μόρνεν; Ντούροματ, μοῦ μιλᾶς μὲ περηφάνια, γιατὶ αἰστάνεσαι τοὺς πολεμι-

στάδες σου ὄρθιοὺς ὄμπρος σου· μὰ πιστέβεις πῶς δὲ ἀριθμός τους μὲ φοβίζει; Δὲν εἴμαι ἀπὸ τὸ γένος τῶν δειλῶ!

Σ' ἀφτὰ τὰ λόγια πάνου πετέται γλήγορος σὰν τὸν ἀστραπόβολο. Ο Ντούροματ ξαφνικασμένος ζητάει μὲς σκέπη ἀνάμεσα στοὺς πολεμιστὰς του· μὲ δὲ Γκάλι τὸν φτάνει μὲ τὸ κοντάρι του, τοῦ τριπάτει τὸ πλεθρὸ καὶ μὲν βάρεμα τῆς πλατιάς του σπάθας τοῦ κόβει τὸ κεφάλι ποὺ τὸ ξεψυχισμένο μάτι τόν φοβερίζει ἀκόμα.

Τρεῖς φορὲς δὲ γιὸς τοῦ Μόρνι ἀρπάχνει ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ σείει τὸ ματωμένο ἀφτὸ κεφάλι. Οἱ πολεμιστὰς τοῦ Ντούροματ φέγουν ἄφαντοι· τὰ βέλη τοῦ Μόρνεν χύνουν πάνου τους σὲ βροχὴ τὸ θάνατο, πέφτουν σὰν τὰ λάφια κάτου ἀπὸ τὸ κοντάρι τῶν κυνηγῶν. Οἱ ἄλλοι λιποτάχτες φτάνουν στὰ καρέας καὶ ἀφανίζουνται πάνου στὶς θάλασσες.

Ο Γκάλι τρέχει ἀμέσως στὸ σπήλαιο τῆς Οὐατόνας· κοιτάει μὲν νέο παλικάρι ποὺ στηρίγγεται πάνου σ' ἔνα βράχο. 'Ενα βέλος εἶταν μπηγμένο μὲς στὰ στήθια του καὶ τὰ σθυμένα μάτια του γύριζαν ἀκόμη κάτου ἀπὸ τὴν κάσκα του. Η καρδιά τοῦ Μόρνι τρέμει ἀπὸ σπλαχνιά· ζυγώνει καὶ λέει στὸ νέο πολεμιστὴ ἀφτὰ τὰ λόγια γιομάτα ἀπὸ γλυκάδα:

«Φτωχὸ παιδί, τὸ χέρι τοῦ Γκάλι θὲ μποροῦσε νὰ σὲ γιατρέψει; Ζέρω τὰ φυτὰ τοῦ βουνοῦ, ζέρω νὰ τὰ μαζώνω στὰ ὄχτωματα τῶν ἐρημικῶν χειμάρων. Συγχὼ τὸ χέρι μου ἔκλεισε τὴν πληγὴ τῶν ἡρώων καὶ ἡ οωνὴ τους βλόγησε μὲ βίκυροσύνη τὸ γέλ τοῦ Μόρνι. Ποιά χώρα κατοικούσαν οἱ παπούδες σου; Χωρὶς ἔλλο εἶταν λαμπροί, ἔμοιρε νέο! Τὶ πένθος στὴν πατρίδα σου! Χάθηκες στὸν ἀνθὸ τῶν χρόνων σου!

— Ναι, ἀπολογιέται δὲ ἔγγνωστος, οἱ γονῆδες μου εἶναι λαμπροί· μὰ δὲ θὲ κλάφουν τὸ θάνατό μου, γιατὶ ἡ δόξα μου ἀφανίστη σὲν τὸν καπνὸ τοῦ πουρνοῦ. 'Ενα παλάτι σηκώνεται στὶς ἔχτες τοῦ Ντούροματ καὶ βλέπει τοὺς πύργους του σκεπασμένους ἀπὸ μούσκολη νὰ καθρεφτίζουνται μὲς στὰ νερὰ τοῦ χειμάρου. Παραπάνου στέκεται ἔνας βράχος σκεπασμένος ἀπὸ παλιὰ ἔλατα· μπορεῖς νὰ τὸ ἴδεις ἔκει μακριά· ἔκει κάθεται δὲ ἀδερφὸς μου, εἶναι φουμισμένος μὲς στὶς μάχες· δώσε του τὴν λαμπερὴ ἀφτὴ τὴν κάσκα.

Η κάσκα πέφτει ἀπὸ τὸ χέρια τοῦ Γκάλι, σὲ βλέπει τὴν Οὐατόνα. Πληγωμένη καὶ ἐπιστημονικός εἶγε πάρει μὲς στὴ σπηλιὰ τὸν ὄπλισμὸ ἐνός νέου πολεμιστῆ γιὰ νὰ πάσῃ νὰ ζητήσει τὸ θάνατο μὲς στὴ μέση τῶν πολεμιστῶν· μάλις ἀνοίγει τὰ βαρημένα μάτια της· τὸ αἷμα τρέχει ἀκόμα ἀπὸ τὴν πληγὴ της.

«Γιὲ τοῦ Μόρνι, μουρμουρίζει πάλε, τοίμασε τὸν τάφο μου· δὲ υπνος τοῦ θανάτου ἀρπάχνει τὴν ψυχή μου καὶ τὰ μάτια μου σκεπάζουνται ἀπὸ ἔνα σύγνεφο. 'Α! γιατὶ δὲ μπόρεσα νὰ μείνω στὴ Ντούροματ! Θάπολάθαινα τὴ δόξα μου· οἱ μέρες μου θὲ νὰ τρέχων μὲς στὴν χαρὰ καὶ οἱ νέοι μου συντρόφοι· θὲ βλογύσαν τὰ βήματα μου. Μὲ ἀλιμονο! πολυαγαπημένος μου, χάνουμαι στὸ ἀνθὸ τῆς ἡλικίας μου καὶ δὲ πατέρας μου μὲς στὸ ἔρημο παλάτι του θὲ κοκκινίσει· γιὰ τὴν κάρη του ποὺ τὴν ἔσυρε ζωντανὴ δειλὸς ἀρπαγας!»

Η φωνὴ της σύντηκε. 'Η νέα παρθένα καταχωνιάζεται, χλωμὴ καὶ δίχως ζωή, πάνου στὸ βράχο τοῦ Τρόματον. Ο καταθλιμένος χώρας εἶναι σκεπασμένες τὸν τάφο της μὲ τὰ χέρια του. 'Επειτα ζαναγύρισε στὴν πατρίδα του· μὰ δὲ βαθιά του μελαχολική θλιβείς τὶς ψυχές.

Πῆρα τὴν ἀρπαγὴ καὶ ἔψαλα τοὺς ἔπαινους τῆς Οὐατόνας· ἡ χαρὰ ζαναφάνηκε σὲ μιὰ περαστικὴ λαμψὴ στὸ πρόσωπο τοῦ Γκάλι· μὲ ἀναστέναζε συχνὰ μὲς στὶς γιορτές τῶν φίλων του. 'Ετσι, σὲν πάψει τὰνεμόδροχο, οἱ κομένοι ἀνέμοι ταράχηνον ἀκόμα καθειτο λόγο τὴ σιγαλιά τοῦ ἀγέρα.

(Σ—Α').

Η ΛΑΪΚΗ ΧΗΜΙΑ

Φίλε Νουμᾶ,

Δὲν εἴμαι καθόλου χριστιανὸς οὔτε καν ἀριστογείτων, ὅπως συζητήσω γιὰ τὴ γλωσσικὴ ὑπόθεση· καὶ μάλιστα μαζί σου. ὅπως καὶ σὲ δὲν θὲ μποροῦσες ίσως νὰ ἔλθης εἰς συζήτηση· μὲ ἐμὲ γιὰ χημικὰ θέματα.

Νομίζω όμως ὅτι ἀν ἀκούα τὴ συμβουλὴ σου καὶ δὲν πρέπει τούτοις ἡμιποροῦσα νὰ γράψω τὴ συνέχεια τῆς λαϊκῆς χημικῆς, κατὰ τὸν τρόπο τῆς κυρίας 'Αλεξάντρας Παπαμόσκου, δὲν θὲ εύρισκα ἀναγνωστας.

Ἐνῶ δὲ δικός μου σκοπὸς ἵναι μὲ τὰ μικρὰ καὶ τὰ φυλλάδια νὰ ἐκλαίξεισε τὶς χημικὲς γνώσες· καὶ γιὰ νὰ καταρθωθεῖ αὐτὸς πρέπει νὰ διαδοθεῖν τὰ βιβλία καὶ νὰ ἀναγνωσθοῦν ἀπὸ τοὺς πολλούς.

Ἐπειτα γιὰ δύσσους ἐπιστημονικοὺς ὄρους ὑπάρχουν κατὰ σύμπτωση ἀντίστοιχα στὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ θὲ ἡταν ίσως δυνατὸν μέχρι σημείου τινὸς νὰ ἀκηλουθήσῃ κανεῖς καὶ νὰ εἰπεῖ π.χ. γιὰ τὸ ὑδροχλωρικὸ δέσμον «σπίρτο τοῦ ζλατιού» καὶ γιὰ τὸ «θειέκον «σπίρτο τοῦ βιτριολιού».

Αλλὰ ἀν εἰπεῖ τὸ «ἀνθρακικὸν δέσμον ακαρβουνικὸν ξυνό» καταντάει ἀκατάληπτος καὶ δημιουργεῖ κατέτι πρωτοφράνες καὶ ζηγνωστον· ἀφίνω πλέον τὰ παράγωγα. 'Ετσι δὲν μπορεῖ νὰ πεῖ καὶ τὸ ὑδρογόνον «ανεροφιαστη» ἢ τὸ δέσμογόνον «ξινοφιαζτη» ἢ «σπιρτοφιαστη». Σημείωσε ὅτι δὲ λαὸς τὰ δέσμα τὰ λέει σπίρτη καὶ σχ: «ξινά», (ἐκτὸς τῶν φυτῶν), ἔλλος μὲ τὴ λέση «σπίρτο» χαρακτηρίζει καὶ ἔνα εκατομμύριο ἔλλα πράγματα καὶ ἔννοιες, που αὐτὴν γλωσσικὴ φτώχεια φέρει μεγάλες δυσκολίες.

O. A. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Σημ. τοῦ «Νουμᾶ». Ο φίλτατος διευθυντὴς τῆς Εμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς Ακαδημίας κ. Ο. Ρουσόπουλος μὲ τὸ ἔξυπνο καὶ χαριτωμένο γ